

Werk

Titel: D. Jo. Frid. Blumenbachii Institutiones Physiologicae.

Autor: Blumenbach, Johann Friedrich

Verlag: Dieterich

Ort: Göttingae

Jahr: 1821

Kollektion: Blumenbachiana

Digitalisiert: Niedersächsische Staats- und Universitätsbibliothek Göttingen

Werk Id: PPN659038048

PURL: <http://resolver.sub.uni-goettingen.de/purl?PPN659038048>

OPAC: <http://opac.sub.uni-goettingen.de/DB=1/PPN?PPN=659038048>

LOG Id: LOG_0015

LOG Titel: Sectio IX. De Voce et Loquela

LOG Typ: chapter

Terms and Conditions

The Goettingen State and University Library provides access to digitized documents strictly for noncommercial educational, research and private purposes and makes no warranty with regard to their use for other purposes. Some of our collections are protected by copyright. Publication and/or broadcast in any form (including electronic) requires prior written permission from the Goettingen State- and University Library.

Each copy of any part of this document must contain there Terms and Conditions. With the usage of the library's online system to access or download a digitized document you accept the Terms and Conditions.

Reproductions of material on the web site may not be made for or donated to other repositories, nor may be further reproduced without written permission from the Goettingen State- and University Library.

For reproduction requests and permissions, please contact us. If citing materials, please give proper attribution of the source.

Contact

Niedersächsische Staats- und Universitätsbibliothek Göttingen
Georg-August-Universität Göttingen
Platz der Göttinger Sieben 1
37073 Göttingen
Germany
Email: gdz@sub.uni-goettingen.de

SECTION IX.

DE

VOCE ET LOQUELA.

§. 152.

Principem respirations functionem consideravimus. Quid vero ad chylum sanguini subigendum et multis aliis modis ad universam fere functionum naturalium classem conferat, alias dicetur. Iam ad reliquas eius utilitates.

Et primo quidem de *voce* *), quatenus homini competit et a pulmonibus proficiscitur, pridem rite monente Aristotele, qui nulla animalia esse vocalia dixit, nisi quae pulmonibus respirent. Vocis enim nomine proprie sonus venit, exspirati spiritus ope formatus in *larynge*, magni artificii plena machinula quae

*) TH. YOUNG in *philosoph. Transactions* a. 1800. P. I.

summae spiritali fistulae, tanquam capitulum columnae, imposita est *).

§. 153.

Constat autem haec machinula variis cartilaginibus in capsulae quasi formam coadunatis**), quae magno et mirando musculorum apparatu***) instructae tam iunctim simul sumtae, quam pro vocis varietate nonnullae earum sigillatim mobiles redduntur.

§. 154.

Primaria autem prae ceteris ad vocem edendam particula *glottis* est, angustius spiritalis fistulae ostium, cui suspensa quasi praefigitur epiglottis. Istius enim ostii marginibus rite allisam auram e pul-

*) JAN. MARG. BUSCH *de mechanismo organi vocis huiusque functione*. Groning. 1770. 4.

**) SOEMMERING *icones organorum gustus et vocis*. Francof. 1808. fol.

***) B. S. ALBINI *tab. musculor.* tab. X. fig. 1-15. tab. XI. fig. 45-48. tab. XII. fig. 1-7.

monibus expulsam, fieri sonoram, nullum dubium est.

§. 155.

De eo autem disputatum est, quaenam ipsi glottidi ad modulandam vocem contingant mutationes? an scil. diducatur saltem et vicissim coarctetur, quae, post Galenum, Dodarti sententia fuit, anne potius a tensione et relaxatione ligamentorum eius, vocis varietas pendeat, ut Ferreinus contenderat.

Hic ergo vocis organon primarium fidibus, ille vero, et quidem magis ad naturae veritatem, tibiis comparabat *).

Omnibus tamen rite collatis vociferantem glottidem utique utriusque generis mutationes subire patet, quum eae

*) KRATZENSTEINIUS glottidem cum larynge quodammodo pro tympano declarabat, cuius membrana bisecta est. v. El. *Tentamen de natura et caractere sonorum litterarum vocalium.* Petrop. 1781. 4.

Certo respectu *Aeoli* quoque *harpae* quam vocant compararem, praesertim eiusmodi, qualem apud Amboinenses a se visam describit LABILLARDIERE in *voyage à la Recherche de la Pérouse* T. I. pag. 326.

quae a ligamentis, maxime thyreo-arytaenoideis *inferioribus* (quae sunt *chordae vocales Ferreirii*) et inde pendente modificatione *sinuum* s. *ventriculorum laryngis*, ipsi contingunt sane plurimum ad graviter aut acute vociferandum, conferant *).

§. 156.

Omnem autem eam, cuiusvis generis sit, glottidis mobilitatem a numerosis qui ad laryngem pertinent musculis dirigi, eleganti constat experimento, quonempe ligatis sectisque nervis aut recurentibus aut ipsis vagis, animantium vocem aut demissam reddere aut plane tollere licet **).

*) Experimenta de ea lite dirimenda Gottingae instituta v. in Jo. G. RUNOE diss. *de voce eiusque organis* LB. 1753. 4.

it. cf. Jos. BALLANTI in *Commentar. instituti Bonon.* T. VI.

et VICQ-D'AZUR in *Mém. de l'ac. des sciences de Paris* a. 1779.

**) De celebri experimento pridem a GALENO instituto, cf. praeter alios W. COURTEN in *Philos. Transact.* N. 335.

§. 157.

Sibilus homini cum aviculis canoris communis est. His eo fine inseruit larynx in utrumque asperae arteriae extremum bipartitus. Iste vero, etsi unico et communi larynge instructus, tamen labellorum coarctatione ea animalcula, ut mihi videtur, imitari didicit *).

§. 158.

Cantum vero, qui ex loquela et harmonica vocis modulatione compositus est, homini proprium dicerem, et summam

MORGAGNI *ep. anatom.* XII. N. 20.

P. P. MOLINELLI in *Commentar. instituti Bonon.* Tom. III.

J. HAUGHTON in *Memoirs of the medical Society of London.* T. III.

- *) In universum maxime flexibilem esse laryngem humanum ad imitandas animalium voces vel ferocissimarum gentium exemplo constat. cf. v. c. de Novae Guineae orbis australis incolis, quos *Papus* vocant, NIC. WITSEN *Noord-en Oost Tartarye* ed. 2. Amst. 1705. Vol. I. p. 165. De *Choktah* gente Americae borealis, JAC. ADAIR in *History of the American Indians.* p. 309.

eius vocis organorum praerogativam. Sibilus enim avibus connatus est: verba etiam pronunciare numerosae aves satis facile, imo et canes quandoque docentur. Genuinum vero cantum vix semel iterumque psittacos quosdam ingenti labore, nec nisi quodammodo tantum imitari didicisse relatum est, cum e contrario vix ullam extare barbaram gentem crediderim cui non cantus solennis sit *).

§. 159.

Loquela ipsa vocis est singularis modificatio, quae aëre sive per os sive per nares exspirato, linguae maxime adminiculo, eiusque ad vicinas ipsi partes, palatum praesertim et dentes primores applicatione et allisione, tum et labiorum diver-

*) De Aethiopibus v. c., Grönlandis, Canadensibus, Californiis, Kamtschadalibus etc. testimonia itineratorum fide dignissimorum ad manus habeo; ita ut mihi quidem paradoxon sapere videantur, quae ROUSSAVIUS de cantu contendit, quod homini non natura sua convenire videatur etc. *Dictionn. de Musique*. Vol. I. pag. 170. ed. Genev. 1781. 12.

simoda actione in litterarum formationem componitur *).

Vocis hinc et loquela differentia patet; cum ista in ipso larynge formetur; haec vero reliquorum quae diximus organorum singulari mechanismo determinetur.

Vox porro brutis cum homine communis est, et neonato etiam competit, neque a miseris infantibus qui surdi nati sunt, plane abest. Loquela vero non nisi rationis culturam et usum sequitur, ideoque non minus ac ea ipsa soli ac unico per universum animale regnum homini tanquam privilegium convenit. Brutis quippe instinctus quo natura sua instructa sunt, sufficit; homini vero hisce aliisque adminiculis ad vitam proprio quasi Marte sustentandam destituto, rationis et loquela praerogativa concessa est, quarum ope sociali quo a natura de-

*) Cfr. RICH. PAYNE KNIGHT's *analytical Essay on the Greek alphabet*. Lond. 1793. 4. p. 3.

stinatus est vinculo utens, ideas per organa loquelaе elaborare quasi et reddere, aliis communicare et desideria sua patefacere possit.

§. 160.

Ipse vero loquelaе et pronuntiatio-
nis mechanismus *) ita intricatus et
magnam partem occultus est, ut vel ipsa
diversarum litterarum divisio et in clas-
ses partitio **) non exiguis prematur
difficultatibus.

*) cf. F. MERCUR. AB HELMONT *alphabeti vere naturalis Hebraici delineatio*. Sulzbac. 1657. 12.

JOACH. JUNGII *doxoscopiae physicae minores* (1662.) 4. append. section. I. P. II. fol. Gg. II. 3.

JO. WALLIS *Grammatica linguae Anglicanae, cui praefigitur de loquela s. sonorum omnium loquelarium formatione tract. grammatico-physicus*. Utor ed. 6. Lond. 1765. 8.

GOTTL. CONR. CHR. STORR *de formatione loquelaе*. Tubing. 1781. 4.

**) K. G. ANTON *über Sprache in Rücksicht auf Geschichte der Menschheit*. Görlitz. 1799. 8.

ER. DARWIN's *Temple of Nature*. addit. Notes pag 112.

Interim tamen naturae satis adaequata videtur Ammanni *) divisio in I. vocales, II. semivocales, et III. consonantes.

I. Vocales **) dividit in a) *simplices* *a. e. i. y. o. u.*

et b) *mixtas* *ä. ö. ü.*

Hae maxime vocis simpliciore adminiculo formantur.

Semivocales contra et consonantes loquellae organismo vere articulantur.

II. Semivocales ipsi sunt vel a) *nasales* *m. n. ng.* (i. e. *n* ante *g* german.) scil. labio-nasalis *m*; dente-nasalis *n*; gutture-nasalis *ng*.

vel b) *orales* (s. *linguales*) *r. l.* scil. tremente lingua *r*; quietiore vero *ea l.*

III. Consonantes denuo dispescit in a) *sibilantes* (s. *successive pronuntiatas*) *h. g. ch. f. sch. v. ph.* scil. in gutture effi-

*) Ej. *surdus loquens* Amst. 1692. 8. auct. f. t. *diff. de loquela* ib. 1700.

**) De harum formatione v. CAR. THEOPH. KRAZENZSTEIN tentamen supra laudatum.

etiam meram quasi aspirationem *h*; tum vero vere consonas *g. ch*; inter dentes formatas *f. sch*; a labio autem inferiore dentibus primoribus superioribus applicato *f. v. ph*.

b) *explosivas* (quae non nisi suppressa aut interrupta expiratione uno quasi ictu exploduntur) scil. in gutture editas *k. q*; circa dentes *d. t*; prope labia *b. p*.

et c) *duplices* (s. compositas) *x. z*.

§. 161.

Denique et verbo saltem aliarum quarundam humanae vocis modificationum mentio iniicienda est, quarum quidem nonnullae, ut singultus et tussis, vix ad statum sanum circa quem physiologia versatur, pertinent, quae tamen facillime homini ceteroquin sano quandoque supervenire solent: et quarum plures, ut risus et fletus, homini propriae esse videntur.

§. 162.

Plures quidem earum sibi invicem valde cognatae sunt, ita ut saepe una in alteram transeat: pleraeque etiam non uno modo sese exerunt etc.

In universum tamen *risu* breves et quasi abruptae expirationes se excipiunt *).

Tussis celer est et violenta et sonora exspiratio altam inspirationem excipiens **).

Rhonchus alta, sonora et quasi tremula inspiratio ex vibratione veli palatini in profunde et aperto ore dormientibus.

Sternutatio, plerumque membranae mucosae narium internarum specifica irritamenta sequens, violentior est et fere

*) FR. LUPICIUS *de risu*. Basil. 1738. 4.

Traité des causes physiques et morales du rire. Amst. 1778. 8.

**) JO. MELCH. FR. ALBRECHT (prael. Hallero) *experimenta in vivis animalibus circa tussis organa exploranda instituta*. Gotting. 1751. 4.

convulsiva exspiratio, quam brevis et vehemens inspiratio praecesserat *).

Singultus e contrario sonora constat et brevissima sed itidem quasi convulsiva inspiratione, quae abnormi cardiae affectione excitatur **).

Fletus inspirationes ciet alas, quae cito cum longioribus subinde interruptis expirationibus alternant ***).

Suspirium longa constat et valida inspiratione, quam subsequenter expirationem *gemitus* nonnunquam comitari solet †).

Proxime ab eo abest *oscitatio* ††) quae plena, lenta et longa inspiratione, simili insequente expiratione perficitur,

*) MARC. BEAT. L. JAC. PORTA *de sternutatione*. Basil. 1755. 4.

**) C. J. SIG. THIEL. *de singultu*. Gotting. 1761. 4.

***) JO. FR. SCHREIBER *de fletu*. LB. 1728. 4.

†) DAV. C. IMM. BERDOT *de suspiro*. Basil. 1756. 4.

††) JUST. GODOFR. GÜNZ (praeß. Walthero) *de oscitatione*. Lips. 1738. 4.

diductis simul late mandibulis; ita ut et
aër faucibus ampliatis haustus, Eusta-
chianas subeat tubas. Contingit cir-
culo sanguinis minore lentius et iniquius
procedente, nimis v. c. imminuta aëris
in corpus animale pressione, ut in altis-
simis montibus etc. Id sibi praeterea
privum habet, quod facile ad imitatio-
nem excitet: causa procul dubio in
recordatione grati ex osciatione sensus
quaerenda.
